

**Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՅՆ ՀԱՅՈՅ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԽՈՍՔԸ ԵՐՋԱՆԿԱՇԻՇԱՏԱԿ
ԳԱՐԵԳԻՆ Ա ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ԾՆՆԴՅԱՆ 70-ԱՄՅԱԿԻՆ
ՆՎԻՐՎԱԾ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՐԱՆԻ
ՀԱՆԴԻՍԱՌԱՇՈՒՄ**
(25 օգոստոսի 2002 թ.)

Փառք և գրիություն ենք վերառարում Ամենակալ Տիրոջ այս երջանիկ պահի համար, երբ կարող ենք միմյանց հայացքում տեսնել հիշարակն ու մնձարումը Հայոց շնորհազարդ Գարեգին Ա Հայրապետի, Լուսավորչի Գահի 131-րդ Գահակալի, որի ծննդյան 70-ամյան հիշարակելու համար հավաքվել ենք այսին՝ Վեհարանի այս հանդիսասրահում, որ դեռ պահպանվել է արձագանքը նրա ծայնի, որ հորդորում է հոգում կրել ճառագող լույսը Ս. Էջմիածնի, Հայրենիքի սերը, և միշտ միասնական լինել, ուժեղ՝ միմյանցով, հավաքավոր ու ծառայասեր:

Մեծապես ուրախ ենք, որ, նախանձախնդրութեան արձագանքելով Մայր Աթոռի հրավերին, հեռու և մոտիկ վայրերից եկել եք այսօր Ս. Էջմիածնի, որպեսզի միասին ի խորոց սրբի աղոթք բարձրացնենք հոգելույս Հայրապետի համար և խոնարհումով երախսդիքի մեր դրություն մարդունք նրա անանց հիշարակին: Անանց ոչ միայն այն հարուստ ժառանգությամբ, որ թողել է Գարեգին Ա Հայրապետը, այլ նաև այն հիշողություններով, որոնք յուրաքանչյուրիս հոգում ծրարված՝ անձնական են ու առանձնահատուկ: Այն, ինչ մեր հոգում է, անհնար է մեզանից բաժանել:

Այսինքն ներկաներից շափերը հոգելույս Հայրապետի հիշարակը կրում են իրենց հոգում իրեն ուսուցի, շափերը հիշում են նրա հետ հարազարդի իրենց մտերմությունը, շափերն էլ գիտեն Գարեգին Ա Հայրապետին նրա գործերի և ներշնչուն, հոգուց բխող ու դեալի հոգի գնացող խոսքի միջոցով: Դիրավի, նրան ճանաչողները գիտեն, թե ինչպես խոհի ու մրածումի խորությամբ և իր խոսքի զորությամբ նա կարող էր բացել իուսի ու հավաքրի դրսերը, խանդավառել, հայրենանվեր ոզի փոխանցել հայ հավաքացյալին՝ օգնելով սիրել կյանքը և գործել հանուն կյանքի: Նրան հասկացել ու սիրել են բոլորը, ովքեր հաղորդակցվել են նրա հետ:

Հայրենաբնակ հավաքավոր մեր ժողովուրդը, ցավոք, կարելիությունը չունեցավ ճանաչելու իր Հովկապետին, քանզի վաղաժամ հրաժեշտ տվեց երկրավոր կյանքին ու դարձավ հավերժի ճամփորդ: Այսօր մենք վերսպին ապրում ենք ափսոսանքը նրանից անժամանակ բաժանման: Սակայն հավաքում ենք, որ նրա հորելյանական դարենդարձին նվիրված միջոցառումները նույնպես քայլ են դառնալու՝ առավել ճանաչելու համար լուսահոգի Հայրապետին, նրա անհարականությունն ու մեծությու-

նը, արժեվորելու նրա գործը և, մանավանդ՝ ունկնդիր լինելու նրա ձայնին, նրա պարզամներին:

Սիրելի հոգևոր եղայրներ և աշխարհական հայորդիներ, Գարեգին Ա Հայրապետը, իբրև ճշմարիկ հոգևորական, իր անձով ու գործունեությամբ եկավ մեկ անգամ ևս հաստափելու ու իմաստավորելու հայ Եկեղեցականի կոչումն ու առաքելությունը, զորացնելու Հայ Եկեղեցու դերը ազգային կյանքում: Նրա խոսքերն են. «Ա. Գրիգոր Լուսաւորիչը և իր լուսասիհու շառաւիղները խօսեցան հոգիի և միտքի ոյժով և այդ ոյժը դրին հայ հոգևորականի սրբամի մէջ»: Այսպես էր զգում ու պարկերացնում Հայ Եկեղեցու դերը երջանկահիշապեակ Հայրապետը՝ մինել ազգի մէջ հոգու և մտքի ուժով և նրան կյանքով նորոգել. Քրիստոսի Հարուցյալ կյանքով, նախնյաց փառքով ներկան իմաստավորել ու վսրահորեն գալիքին նայել, հավաքալ ու առաջ ընթանալ:

Քրիստոնեական հավատքն ու ազգային պարկերը դաշնորեն ու հարազարդորեն շաղախած իր մէջ՝ Գարեգին Ա լուսահոգի Հայրապետը առանց հոգնելու արդյունավորեց իր օրն ու ժամը, իր ամեն քայլը հոգևոր գործունեության բոլոր հանգրվաններում լինի գիտչություն, առաջնորդություն, թե կաթողիկոսություն: Այդպիսին էր նա, քանզի առաջնորդվելու իր սկզբունքը, ապրելու իր եկակետը, իր կոչումը ծառայությունն էր Ասդուն, ազգին, Եկեղեցուն ու Հայրենիքին:

Վառ պահենք նրա հիշապեակը և ավելի վառ՝ այն սերը, որով Հայոց հոգելույս Հայրապետները, մեր սուրբ նախնիք պայծառ են պահել Հայ Եկեղեցու լոյսը, իրենց կյանքով քար ու շաղախ գումարել առաքելահաստափ վեմին հոգևոր մեր փան: Սա է նրանց, նաև լուսահոգի Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի մեծագոյն պարզամք, հայրական հորդորն ու խրապը մեզ: Եվ չկա ավելի մեծ գնահատական նրանց կյանքին ու գործին, քան մեր հավաքարմությունը դեպի Ասդված նրանց արդար ընթացքին: Եվ թող այսպես լինի այսօր և միշտ. ամեն: